Riias peeti selle tulikahju põhjuseks kuritahtlikku süütamist ning mõned kahtlustatavad isikud hukatigi, ehkki nende süüd vaevalt võis pidada tõestatuks [68]. Üks hukatutest — Peeter Anderson — oli tunnistanud piinapingil, et selle roima teostajaks olnud 6-liikmeline vandeselts. Neli vandeseltslast pagenud Tartu, Pärnu, Tallinna, Narva ja Neevalinna, et neid linnu samuti põlema panna. Ehk küll see tunnistus tundus ka Riia raele fantastilisena, teadustas ta sellest siiski Tartu [69] ja vist ka teiste linnade magistraadile. Kuid juba mõni päev enne Riia rae kirja saabumist, oli Tartu garnisoni sõdurite hulgas liigelnud jutt, et linnal olevat oodata õnnetust. Nähtavasti olid põhjustanud selle tekkimist rahva fantaasiat erutanud kuulujutud Riia põlemisest. Kõik need asjaolud häirisid Tartu raadi niivõrd, et ta otsustas tulehädaohu võimalikuks vältimiseks sisse seada öise kodanikest vahiteenistuse [70].

Ehk küll jutt vandeseltsist ka kodanikkonnas kahtlemata leidis uskujaid, ei olnud see vahiteenistusest sugugi vaimustatud. Juba alguses keeldusid mõned kodanikud seda täitmast, ja vaevalt kuu aja järele lakkas vahiteenistus vahikohustuslaste omavolilise mitteilmumise tõttu täiesti [71]. Küll jätkas aga raad 1677. aasta suve läbi seninägemata hoolega ehitustegevuse jälgimist linnas, püüdes takistada tulekardetavate hoonete püstitamist [72]. Kuid pea jahtus temagi ind ning kõik läks jällegi vanasse roopasse.

Suuremat mõju ei olnud esialgu tulekindlama ehitusviisi leviku suhtes ka tol ajal valitsuse poolt Tartu ehitamise soodustamiseks astutud sammudel. A. 1676 otsustas riigi kommerts-kolleegium Tartu kodanikkonna palvel, et võib vabastada 3 aastaks kõikidest kodanikukoormustest isikud, kes asuvad Tartu ja omandavad siinse kodanikuõiguse, kui nad kohustuvad üles ehitama mõne varisenud või mahapõlenud maja [73]. Ehk küll 1676. a. resolutsioon jäi kuninga poolt kinnitamata ega evinud seega seadusejõudu, pääses eeltoodud punkt sellest Tartus kehtele ning leidis rakendamist pealegi mitte ainult uustulnukate, vaid ka vanade kodanike suhtes, kes endale uut maja ehitasid. Majaehitajaid ei vabastatud sealjuures mitte ainult kõikidest otsestest mak-

---

[68] M. v. Wolffeldt, Die Mordbrenner Peter Andressen und Gabriel Frank. M. v. Wolffeldt, Mitteilungen aus dem Strafrecht und den Strafprocess in Livland, Ehstland und Kurland, Bd. I, Zweiter Theil (Leipzig und Dorpat 1844).

[69] X, 11. Riia raad Tartu raele 30. 5. 1677.

[70] Raeprot. 1677, lk. 79.

[71] Raeprot. 1677, lk. 101.

[72] Raeprot. 1677, lk. 80, 83, 105, 127, 175.

[73] Remmin Coll. I, lk. 364, 370.

Tartu V, lk. 250